दारयोर्य्यस्य चान्येन मिषतः प्राज्ञमानिनः। तव जातान्यपत्यानि सज्जनाचरिते पथि।
को हि धर्म्मोऽस्ति ते भीष्म ब्रह्मचर्य्यमिदं वृथा। यद्दारयसि मोहाद्वा क्लीबत्वाद्वा न संशयः।
न त्वहं तव धर्म्मज्ञ पश्याम्युपचयं क्वचित्। न हि ते सेविता वृद्धा य एवं धर्म्ममब्रवीः।
दृष्टं दत्तमधीतञ्च यज्ञाश्च बहुदक्षिणाः। सर्व्वमेतदपत्यस्य कलां नार्हति षोडशीं।
व्रतोपवासैर्बहुभिः कृतं भवति भीष्म यत्। सर्व्वं तदनपत्यस्य मोघं भवति निश्चयात्। १४५०
सोऽनपत्यश्च वृद्धश्च मिथ्याधर्म्मानुसारकः। हंसवत्त्वमपीदानीं ज्ञातिभ्यः प्राप्नुया वधं।
एवं हि कथयन्त्यन्ये नराः ज्ञानविदः पुरा। भीष्म यत्तदहं सम्यग्वक्ष्यामि तव शृण्वतः।
वृद्धः किल समुद्रान्ते कश्चिद्धंसोऽभवत्पुरा। धर्म्मवागन्यथावृत्तः पक्षिणः सोऽनुशास्ति च।
धर्म्मं चरत मा धर्म्ममिति तस्य वचः किल। पक्षिणः शुश्रुवुर्भीष्म सततं सत्यवादिनः।
अथास्य भक्ष्यमाजह्रुः समुद्रजलचारिणः। अण्डजा भीष्म तस्यान्ये धर्म्मार्थमिति शुश्रुम। १४५५
ते च तस्य समभ्यासे निक्षिप्याण्डानि सर्व्वशः। समुद्राम्भस्यमज्जन्त चरन्तो भीष्म पक्षिणः।
तेषामण्डानि सर्व्वेषां भक्षयामास पापकृत्। स हंसः सम्प्रमत्तानामप्रमत्तः स्वकर्म्मणि।
ततः प्रक्षीयमाणेषु तेषु तेष्वण्डजोऽपरः। अशङ्कत महाप्राज्ञः स कदाचिद्ददर्श ह।
ततः स कथयामास दृष्ट्वा हंसस्य किल्बिषं। तेषां परमदुःखार्त्तः स पक्षी सर्व्वपक्षिणां।
ततः प्रत्यक्षतो दृष्ट्वा पक्षिणस्ते समीपगाः। निजघ्नुस्तं तदा हंसं मिथ्यावृत्तं कुरूत्तम। १४६०
ते त्वां हंससधर्म्माणमपीमे वसुधाधिपाः। निहन्युर्भीष्म संक्रुद्धाः पक्षिणस्तमिवाण्डजं।
गाथामप्यत्र गायन्ति ये पुराणविदो जनाः। भीष्म यान्नाञ्च ते सम्यक् कथयिष्यामि भारत।
अन्तरात्मन्यभिहते रौषि पचरथाशुचि। अण्डभक्षणकर्म्मैतत्तव वाचमतोयते।
इति श्रीमहाभारते सभापर्व्वणि शिशुपालवधपर्व्वणि शिशुपालवाक्ये चत्वारिंशोऽध्यायः॥ ४० ॥
॥ शिशुपाल उवाच ॥ स मे बहुमतो राजा जरासन्धो महाबलः। योऽनेन युद्धं नेयेष दासोऽयमिति संयुगे।
केशवेन कृतं कर्म्म जरासन्धवधे तदा। भीमसेनार्जुनाभ्याञ्च कस्तत्साध्विति मन्यते। १४७५
अद्वारेण प्रविष्टेन च्छद्मना ब्रह्मवादिना। दृष्टः प्रभावः कृष्णेन न जरासन्धस्य भूपतेः।
येन धर्म्मात्मनात्मानं ब्रह्मण्यमविजानता। नेषितं पाद्यमस्मैतद्दातुमग्रे दुरात्मने।
भुज्यतामिति तेनोक्ताः कृष्णभीमधनञ्जयाः। जरासन्धेन कौरव्य कृष्णेन विकृतं कृतं।
यद्ययं जगतः कर्त्ता यथैनं मूर्ख मन्यसे। कस्मान्न ब्राह्मणं सम्यगात्मानमवगच्छति।
इदं त्वाश्चर्य्यभूतं मे यदीमे पाण्डवास्त्वया। अपकृष्टाः सतां मार्गान् मन्यन्ते तच्च साध्विति। १४८०
अथ वा नैतदाश्चर्य्यं येषां त्वमसि भारत। स्त्रीसधर्म्मा च वृद्धश्च सर्व्वार्थानां प्रदर्शकः।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तस्य तद्वचनं श्रुत्वा रूक्षं रूक्षाक्षरं बहु। चुकोप बलिनां श्रेष्ठो भीमसेनः प्रतापवान्।
तथा पद्मप्रतीकाशे स्वभावायतविस्तृते। भूयः क्रोधाभिताम्राक्षे रक्ते नेत्रे बभूवतुः।
त्रिशिखां भ्रुकुटीं चास्य ददृशुः सर्व्वपार्थिवाः। ललाटस्थां त्रिकूटस्थां गङ्गां त्रिपथगामिव।